

Växjö
kommun

Utredning av Möbelcirkeln

Slutredovisning

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Hållbarhetsavdelningen

Uppdragsledare: Matina Rosenberg

2024-04-10

Sammanfattning

Under kommunstyrelsens sammanträde den 12 september 2023 fick kommunchefen i uppdrag att utreda hur Växjö kommuns möbelcirkel kan utveckla sin verksamhet för att öka mängden återbrukade möbler och inventarier. Utredningen ska ge underlag för eventuella beslut om förändringar i verksamheten.

I Sverige produceras årligen möbler för cirka 23 miljarder kronor, varav en fjärdedel utgörs av kontorsmöbler. Dessa kontorsmöbler används i några år, för att sedan kasseras på grund av slitage, för att de blivit omoderna, eller på grund av att verksamheten och dess behov har förändrats. Samtidigt beräknas kontorsmöbelproduktionen bidra till stor negativ klimatpåverkan. Genom ökad cirkularitet av kontorsmöbler är det möjligt att halvera resursförbrukningen och minska klimatpåverkan med cirka 30 procent. Det finns med andra ord både affärs- och klimatnytta vid ökad cirkularitet.

Idag syftar Möbelcirkelns verksamhet främst till att skapa en meningsfull sysselsättning för personer utanför arbetsmarknaden, där cirkulering av möbler och inventarier snarare är en metod eller ett verktyg. Det innebär att den sociala hållbarhetsaspekten av Möbelcirkeln redan idag är välutvecklad. För att öka cirkuleringen av möbler och inventarier och för att främja de miljömässiga och ekonomiska aspekterna behöver ytterligare resurser tillsättas. Ytterligare resurser är också viktigt för att inte äventyra den befintliga välfungerande verksamheten, vilken många kommuner i Sverige idag försöker efterlikna. Tillsammans med ny resurs skapas bättre kontroll, uppföljning och systematik kring befintlig möbelflotta ute i verksamheterna och i lager.

Det finns ett intresse för att samarbeta med externa parter, även om vissa juridiska och regelmässiga utmaningar och frågeställningar kvarstår. Fram till dess att ökad samverkan med externa parter är på plats är det viktigt att skapa kontroll och systematik i den egna verksamheten. Grunden för ett bra samarbete, både externt och internt, är en utvecklad användarvänlig digital plattform.

Ansvar för utvecklingen av Möbelcirkeln ligger inte enbart hos Intern service utan inom hela kommunkoncernen. Stor skillnad för ökad cirkulering görs genom att det finns ett hållbart, strategiskt och systematiskt arbetssätt vid inköp och upphandling. Valen vid inköp avgör vilken möbelflotta som senare finns att bevara och cirkulera.

Innehåll

1. Bakgrund.....	4
2. Beskrivning av utredning.....	4
3. Befintliga ramverk.....	5
4. Analys.....	8
4.1 Invärldsanalys	8
5.1.1 Möbelcirkel idag.....	8
5.1.2 Upphandling viktigt i alla steg	11
5.1.3 Strategiska välmotiverade val och samordning av inköp	12
5.1.4 Digitalisering för inventering och cirkulering	14
4.2 Omvärldsanalys	15
5.2.1 Miljö- och ekonomiska vinster vid ökad cirkulering	15
5.2.1 Göteborg stad.....	15
5.2.2 Malmö stad.....	17
5.2.3 Region Kronoberg.....	18
5.2.3 Linnéuniversitet.....	19
5.3 Sociala företag i Växjö.....	19
5.4 Möjligheternas hus finns i Emmaboda.....	20
5. Digitalisering för inventering och cirkulering	21
6. Slutsats	24
7.1 Framtida insatser för ökad cirkulering	26
7. Källor	28
8. Bilaga – Dnr KS 2023-00415	29
9. Bilaga – befintlig plattform Standout.....	30

1. Bakgrund

Under kommunstyrelsens sammanträde den 12 september 2023 fick kommunchefen i uppdrag att utreda hur Växjö kommuns möbelcirkel kan utveckla sin verksamhet för att öka mängden återbrukade möbler och inventarier. Utredningen ska ge underlag för eventuella beslut om förändringar i verksamheten.

Möbelcirkeln i Växjö kommun har varit i drift sedan 2018 och har sedan dess bidragit till både ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet inom kommunkoncernen.

Verksamheten drivs av förvaltningen Arbete och Velfärd på uppdrag av kommunstyrelsen. Syftet med Möbelcirkeln är att hjälpa verksamheter inom hela kommunkoncernen att cirkulera interna möbler, hålla lager, transportera och till viss del reparera och rengöra möbler och inventarier. Verksamheten har möjliggjort miljömässiga och ekonomiska vinster genom att kommunkoncernen har kunnat minska möbelinköp och öka livslängden på befintliga möbler och inventarier. Möbelcirkeln har även kunnat bidra till att skapa en meningsfull sysselsättning till personer utanför arbetsmarknaden.

Möbelcirkeln har sett liknande ut sedan start och därför är det tid att undersöka hur verksamheten kan utvecklas.

2. Beskrivning av utredning

Mål

Utredningen ska utgöra ett kunskapsunderlag om hur Möbelcirkelns verksamhet kan utvecklas för att öka mängden återbrukade möbler och inventarier.

Syfte

Syftet är att bidra till ett ökat cirkulärt flöde av möbler och inventarier i kommunen, och på sätt till ökad miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet.

Frågeställningar

I utredningen ska följande frågeställningar besvaras:

- Vilka möjligheter finns det att skapa samverkan med andra offentliga och privata organisationer för att utöka de cirkulära möbelflödena?
- Hur kan digitalisering underlätta inventering av kommunens möbel- och inredningsinventarier samt cirkulering av möbler?
- Var i organisationen ligger ansvaret för utveckling av verksamheten för att säkerställa kontinuerlig utvärdering och utveckling?

Avgränsningar

Utredningen innefattar främst möbler och inventarier kopplat till befintlig Möbelcirkel och exempelvis inte IT-produkter eller annan specialutrustning för särskilda verksamheter. Detta utesluter inte att man i framtiden kan bygga på verksamheten med fler objekt för ökad cirkulering och minskning av nyinköp. Denna förstudie innefattar inte ett helhetstänk kring cirkulär ekonomi inom kommunkoncernen.

Metod

I framtagande av underlaget har intern dialog mellan tjänstepersoner genomförts. Dessutom har dialog och inhämtande av information med andra kommuner gjorts för att komplettera tankarna om framtida möjlig utveckling av Möbelcirkeln.

3. Befintliga ramverk

Liksom Växjö kommunkoncern i stort styrs befintlig Möbelcirkel och eventuell utveckling av lagar och kommunkoncernens styrdokument. Framför allt av styrdokument; upphandlingspolicyn, Hållbara Växjö 2030, Avfallsplanen, Kemikalieplanen.

Hållbara Växjö 2030

Växjö kommun har höga ambitioner inom hållbarhet, vilket framgår av hållbarhetsprogrammet **Hållbara Växjö 2030**. Genom hållbarhetsprogrammet når vi vår

vision att tillsammans kunna skapa en fantastisk plats för alla som lever, bor och verkar i Växjö. Uppdraget om möbelcirkelns verksamhet kan bidra till målbilden *klimat- och miljösmart* genom minskning av avfall och konsumtion via ökad cirkulation av möbler. I den senaste fördjupade analysen av Hållbara Växjö 2030 framgår att Växjös avfallsmängder ökar och det mer än jämförbara städer. Ett av många verktyg för att bidra till ökad cirkularitet är Möbelcirkeln.

Avfallsplanen

I Avfallsplanen ***På väg mot ett Småland utan avfall*** finns en tydlig viljeinriktning mot ökad cirkularitet: "Vi satsar på att klättra högre upp i avfallstrappan där högsta nivån är att undvika att avfall uppstår. De totala avfallsmängderna måste därmed minska och det avfall som uppstår ska återbrukas och återvinnas i högre utsträckning. Framför allt satsar vi på att minska avfallet som skickas till förbränning." I avfallsplanen lyfts att ett sätt att minska avfallsmängderna är genom upphandling av funktioner och tjänster i stället för att upphandla fysiska produkter.

Växjö kommuns styrande dokument

Policy för upphandling och inköp för Växjö kommunkoncern innehåller de huvudprinciper som ska gälla för all upphandling och alla inköp av varor, tjänster och entreprenader i Växjö kommunkoncern. Växjö kommun ska arbeta kategoristyrtd med upphandling. Inköpsprocessen ska innefatta: förbereda upphandling (behovsanalys, marknadsanalys, förstudie), genomföra upphandling, inköp, leverans, fakturahantering och uppföljning.

Hållbarhetsperspektivet ska genomsyra inköpsprocessen. Inom Växjö kommun ska alla hållbara inköp och upphandlingar vara miljömässigt, socialt samt ekonomiskt hållbara. Upphandling eller inköp av produkter ska i första hand innehålla återvunnet material eller material som går att återvinna. I ***Policy för upphandling och inköp*** finns hållbarhetskrav att utgå ifrån för att delta i marknadens utveckling mot ett mer hållbart samhälle. Denna riktlinje fastställer övergripande ramar som ska tillämpas för samtliga upphandlingar och inköp inom Växjö kommunkoncern. Den specifika ramen som är relevant för den aktuella utredningen är: "Växjö kommunkoncerns upphandlingar och

inköp ska bidra till ett hållbart samhälle. Upphandling och inköp är ett viktigt verktyg för att nå målsättningarna i Hållbara Växjö 2030.”

Lagar

Det finns flertalet lagar att förhålla sig till i arbetet med Möbelcirkeln: Kommunallagen, Lagen om offentlig upphandling, men även Miljöbalken, Konkurrenslagen och Lagen om vissa kommunala befogenheter. Lagarna skapar ramarna för frågeställningarna:

- När möbler eller inventarier inte längre kan cirkulera inom organisationen - får möbler eller inventarier skänkas bort eller säljas vidare?
- Får kommunen cirkulera möbler utanför kommunkoncernen?

Enligt tidigare förstudie kring Möbelcirkeln, 2016, framgår:

”... bortskänkande skulle kunna betraktas som individuellt riktat stöd till enskild näringsidkare. Däremot kan skänkandet av möbler ligga i linje med miljöbalkens syfte det vill säga att främja en hälsosam och god miljö. Därav kan man argumentera för att bortskänkning av möbler och inventarier faktiskt innebär minskade kostnader för skattekollektivet genom att det inte uppkommer några kostnader för avfallsbehandlingen.

När det gäller försäljningen av kommunens överskottsmöbler framgår att extern försäljning kan ske med affärsmässighet och vid större omfattning ska anbuds försäljning eftersträvas. Det är däremot viktigt att ta ställning till den konkurrenssituation som kan uppstå med externa aktörer som redan säljer begagnade möbler. Här måste Konkurrenslagen ta i beaktning som bland annat innefattar: *kommuner kan förbjudas att helt driva en viss säljverksamhet om den begränsar konkurrens, snedvrider eller hämmar en effektiv konkurrens för företag.*”

Vid avyttring av möbler och inventarier internationellt vägleder Lagen om vissa kommunala befogenheter och 5 kap Tjänsteexport och internationellt bistånd, 5§: ”Bistånd till ett land som inte får svenskt statligt bistånd får lämnas av kommuner och regioner i form av utrustning som kommunerna och regionerna inte längre behöver för sin verksamhet.”

Enligt 7 § bistånd enligt bestämmelserna i 4-6 §§ får också lämnas till en internationell hjälporganisation för att utgöra hjälp till ett land i en rådande eller framtida nödsituation eller i en annan svår situation som är en följd av en nödsituation.

Detta skulle kunna vara lämpligt vid tillfällen då exempelvis en större inventering eller omstrukturering av möbler i befintliga lager som har en annan framtid. Det skulle dessutom göra det möjligt för Växjö kommun att lagligt bidra till länder i behov på grund av kris eller krig.

Sammanfattningsvis finns flera juridiska ramar som utmanar oss i att bli mer cirkulära. I utredningen fångas in att det finns behov av en juridisk vägledning för att underlätta hanteringen av möbler och inventarier och förstå vad som gäller på koncernövergripande nivå.

4. Analys

4.1 Invärldsanalys

5.1.1 Möbelcirkel idag

År 2016 fick Växjö kommun i uppdrag av kommunstyrelsen att utreda hur kommunen på nya sätt skulle kunna öka miljömässig, ekonomisk, och social hållbarhet. Utredningen resulterade i att kommunstyrelsen beslutade att ge förvaltningen Arbete och välfärd uppdraget att skapa och driva Möbelcirkeln. Möbelcirkeln startades som ett pilotprojekt år 2017. Pilotprojektet bestod då av en arbetsledare och en medarbetare. Vidare hyrdes ett lager på 1000 kvadratmeter, en lätt lastbil och en truck. År 2018 gick pilotprojektet över till ordinarie verksamhet. Ett lokalt företag fick uppdraget att bygga Möbelcirkelns hemsida med funktioner såsom annonsering och bokning av möbler och inventarier.

En del av **Möbelcirkelns verksamhet syftar idag främst till att skapa en meningsfull sysselsättning till personer utanför arbetsmarknaden** där cirkulering av möbler och inventarier snarare är en metod eller ett verktyg. Arbete och välfärd bedriver idag verksamhet för långtidsarbetslösa genom flertalet olika arbetslag. Intern services instruktörer arbetsleder arbetslagen. Arbetslagen utför olika uppdrag åt förvaltningar

och bolag inom kommunkoncernen. Inom ramen för Intern service finns resurser och arbetskraft tillgänglig inom områden såsom flytt- och transporttjänster, snickeri, målning, möbeltapetsering samt lagerhållning. Idag sysselsätter Möbelcirkeln åtta personer, varav en instruktör och en lagermedarbetare. De övriga sex medarbetarna har arbetsmarknadsanställning i vilken det ingår kompetenshöjande insatser i syftet att öka förutsättningarna för den enskilde att komma vidare ut på den öppna arbetsmarknaden. Instruktören arbetar 100 procent och lagermedarbetare 50 procent och är tillsvidareanställda. Resterande medarbetare har en subventionerad, tidsbegränsad, arbetsmarknadsanställning som finansieras av Arbete och välfärd. Arbetsledare fyller en viktig funktion genom att både arbetsleda, och i att ha en övergripande bild över verksamheternas behov och aktuellt inflöde av möbler och inventarier. Detta möjliggör en direkt matchning mellan tillgång och efterfrågan.

År 2017 köpte kommunkoncernen in möbler för cirka 19,5 miljoner kronor. År 2020 låg summan på cirka 7 miljoner kronor. Se tabell nedan för kostnadsutveckling.

År	2017	2018	2019	2020
Inköp, kostnad	20 050	12 977	6 796	7 004

Tabell: Växjö kommuns inköp av möbler över tid, belopp i tkr. (Aktuella siffor 2023-11-29)

Möbelcirkeln kan sannolikt inte tillskriva sig hela den stora besparingen mellan åren utan bakom ligger ett lagarbete som även innefattar förändrat inköpsbeteende och ökad medvetenhet kring cirkulering som klimat- och miljönytta.

Kostnaden för Möbelcirkeln år 2020 var 2,1 miljoner kronor för personal, lokal samt övriga verksamhetskostnader. För 2021 uppgick kostnaden för Möbelcirkeln till 2,2 miljoner kronor. Kostnaden fördelas mellan kommunens förvaltningar samt helägda bolag.

Sedan starten 2018 har cirka 25 000 möbler och inventarier cirkulerat. Dessutom har cirka 13 000 produkter cirkulerats utanför systemet. Dessa produkter har varit allt från husgeråd, leksaker, kontorsmaterial, textilier till konst. Detta kan visa på potentialen och intresset att cirkulera mer än möbler och inventarier.

Lager och förråd

Möbelcirkeln har idag förrådsytor i anslutning till sin verksamhet på Norremark. Utöver detta nyttjas även förråd vid Bäckaslöv och Saga. "Bäckaslövsförråden" ligger på Växjö kommuns mark och ingår i stadsutvecklingsprojektet Bäckaslöv där en ny stadsdel med bostäder, handel och service ska växa fram. "Sagaförråden" fungerar idag som bullerskydd för förskolan Saga. Fastigheten ägs av Vöfab och här finns intresse att driva verksamhet av annan art än förvaring. Detta innebär med andra ord att förråden både vid Bäckaslöv och Saga har en begränsad framtid. Värt att nämna är att det finns rivningslov för förrådet vid Saga samt bygglov för ett bullerplank för att lösa bullerproblematiken för förskolan. Rivningslovet går ut hösten 2024, men möjlighet till förlängning finns.

Bäckaslövsförråden är till viss del tomställda, vilket innebär att sakerna från Saga skulle kunna mellanlanda här. Dock innebär denna lösning att man flyttar från en tillfällig plats till en annan.

Det finns även lagerförda möbler i anslutning till skolor och andra verksamheter i kommunen. Dessa möbler är inte inregistrerade i Möbelcirkelns system och står sannolikt och tar onödig plats i anspråk. Att samla ihop alla möbler som ej används under Möbelcirkelns tak på Norremark är inte möjligt, då kapacitet saknas både vad gäller ytor samt personal.

Till följd av Bäckaslövs- samt Sagaförrådets begränsade framtid pågår en koncernövergripande översyn och förrådsinventering. Utöver Möbelcirkeln är det flera verksamheter som kommer ha ett behov av nya lagringsytor inte minst med tanke på nya säkerhetspolitiska läget och ökat fokus på kontinuitetshantering. I samband denna översyn är det från Möbelcirkelns sida önskvärt att en handlingsplan tas fram för framtida förråd och lagringsytor.

Värt att nämnas i sammanhanget är också att Fritidsbanken med utlåningsverksamhet av fritidsartiklar nyligen etablerat sig i Växjö. Det pågår även ett arbete kring en möjlig återbruksmarknad för byggmaterial, i kommunal och/eller näringslivets regi. Kan dessa två verksamheter tillsammans med Möbelcirkeln ge varandra synergieffekter?

Vid en eventuell större omförflyttning eller avveckling av förråd finns det idag inte tillräckliga resurser på Möbelcirkeln som redan i dagsläget har utmaningar att hinna med att möta de behov som finns inom koncernen. Dessutom behöver det ges svar på vilken buffert av möbler och inventarier som ska finnas inom Möbelcirkeln med bland annat hänsyn till förändrat omvärldsläge. Eller är kanske alternativet snarare att mycket lite ska lagras och snarare cirkuleras, vilket är i linje med hur Göteborgs stad resonerar.

Andra möbler och inventarier inom kommunkoncernen

I utredning har även fångats in att skolorna eller annan verksamhet inte nyttjat möbelcirkeln som sig bör utan lagrar möbler och inventarier i anslutande förråd till verksamheten.

I samband med Ukrainakrisen beställdes ett stort antal madrasser och sängstommar. En stor andel av dessa finns fortfarande kvar. Dessa ligger idag förvarade på GDL i Räfte. Ansvar för dessa ligger på säkerhetschefen i dagsläget. Dessa madrasser och sängstommar adresserar möjligen frågan om det inte behöver finnas en bättre systematik och tydlighet kring var beredskapsmaterial ska förvaras ur ett säkert och kostnadseffektivt sätt.

5.1.2 Upphandling viktigt i alla steg

I intern dialog med medarbetare med kompetenser och roller inom upphandling framgår att man har stort intresse för Möbelcirkeln och belyser vikten av en sådan fungerande verksamhet. I upphandlingar och vid inköp generellt ställs idag krav på hållbarhet och cirkularitet i linje med det vägledande styrdokumentet **Policy för upphandling och inköp**.

Inköp av möbler till Växjö kommuns verksamheter sker idag via Adda Inköpscentrals ramavtal: Möbler för kontor och omsorg och Möbler för skola och förskola. I dessa ramavtal finns bland annat krav på giftfria möbler och inventarier inom skola och förskola. När en förnyad konkurrensutsättning görs via ramavtalet utvärderas inkomna anbud på kvalitet via parametrar som funktion och estetik, men även på pris. Addas avtal bidrar till viss del att kontrollen över inköpen försvåras då man fritt inom kommunkoncernen kan beställa via de avtalade leverantörerna om värdet inte

överskrider 400 000 kronor. Framåt är det önskvärt, för ökad kontroll, att styra organisationens inköp tex. via Marknadsplatsen, men i dagsläget är det inte möjligt att köpa möbler via Marknadsplatsen. Detta belyser vikten av att en samordnande resurs inom respektive förvaltning hade underlättat kontrollen.

Upphandling ska med fördel vara med tidigt i inköpsprocessen och samverka med en samordnare av möbelinköp. Upphandling upptäcker många gånger utvecklingsområden inom samtliga kategoriinköp och inte enbart inom inköp av möbler och inventarier. En samordnare med expertis på funktion och estetik kan dessutom bidra och underlätta för Möbelcirkeln i värderingen. Ett identifierat utvecklingsområde inom upphandling är att komplettera befintlig policy med riktlinjer som vägleder medarbetare att enklare göra rätt för ökad cirkulering stöttat av ett tänk i linje med avfallstrappan.

5.1.3 Strategiska välmotiverade val och samordning av inköp

På utbildningsförvaltningen arbetar en lokalsamordnare med inriktning på inredning till förskolor och skolor. I uppdraget ingår att formge interiörer och rumsfunktioner och visualisera idéer vid nybyggnad, ombyggnad och tillbyggnad. Medarbetaren har nära samarbeten med utbildningsförvaltningens verksamheter och lägger stor vikt vid att hitta kvalitativa, kostnadseffektiva och hållbara lösningar utifrån specifika behov. Stort fokus läggs på att göra strategiska inköp och ansvara för att utveckla förvaltningens strategiska inköpsposition med ett långsiktigt perspektiv i åtanke. Genom att ha goda relationer och samarbeten med avtalade leverantörer skapas värden så som balanserade ledtider, garantier, kvalité, pris och risker med mera.

Utbildningsförvaltningen har tack vare lokalsamordnaren kommit längst i ett mer cirkulärt arbetssätt vid inköp av möbler och inventarier samt nyttjande av Möbelcirkeln.

Under de senaste åren har det genomförts inköp av möbler per förvaltning enligt:

Förvaltning	Inköp 2021, tkr	Inköp 2022, tkr	Inköp 2023, tkr
Kultur- och fritidsförvaltningen	337	175	1 702
Kommunledningsförvaltningen	19 694	398	639
Arbete och välfärd	1 224	1662	2 825
Omsorgsförvaltningen	5 624	11 222	3 114
Utbildningsförvaltningen	7 358	11 989	7 517
Samhällsbyggnadsförvaltningen	55	53	332
Totalsumma	34 293	25 501	16 128

Tabell - möbelinköp per förvaltning år 2021 - 2023.

I samband med nybyggnation och större renoveringar av förskolor och skolor har Utbildningsförvaltningen tidigare anlitat konsulter/inredningsarkitekt för planering av miljöer, val av produkter samt för framtagande av underlag för upphandling.

Utbildningsförvaltningen uppskattar att de i varje projekt, genom att ha kompetensen inom förvaltningen gör en kostnadsbesparing på cirka 10 procent av totalkostnad för möbler. Exempelvis gör man i projekten Hagavikskolan och Ulriksbergsskolan en besparing på cirka 800 000 kronor i konsultarvode.

Samordnaren bidrar med ett strategiskt tänk vid inköp. En inköpstrappa följs; först görs en inventering av utbudet av befintliga möbler inkluderat Möbelcirkeln, i nästa steg ses möjligheten på renovering över och i sista steg görs inköp.

I utredningen har behovet av ytterligare en resurs för fler strategiska inköp identifierats. Det skulle innebära att samtliga förvaltningar skulle kunna få stöd vid inköp av möbler och inventarier. Med fördel skulle de båda resurserna sitta mer centralt inom kommunkoncernen.

Vidare i dialogen med samordnaren framgår att man ser på möjligheten att komplettera Möbelcirkeln med ett mer utvecklat **bokningssystem** för att kunna beställa och flytta möbler och inventarier på ett mer tillgängligt sätt. Man ser även på potentialen av en ökad grad av **restaurering och modernisering** av det som finns på lager och det som kommer i omlopp med syftet att göra utbudet än mer attraktivt. Att dessutom arbeta mer med lika modeller skulle underlätta att cirkulera möbler och inventarier på ett

enklare vis. Ett större antal av samma modell gör det mer användbart i fler delar av koncernen. För att kunna renovera i större omfattning vid behov behövs ett större anslag. Tapetserare, både interna och externa, har nyttjats för att väcka liv i vissa objekt, men det kan också handla om lackering av underrede för bord vars bordsskivor är utdömda.

För att underlätta intern hantering och cirkulering ser man på möjligheten att utveckla värderingen av möbler och inventarier före flytt och eventuellt utveckla befintliga rutiner. Ju tidigare och mer detaljerade objekten **kategoriseras** desto större möjlighet finns för objekten att direkt komma i omlopp, renoveras eller ställas av. För att utveckla kategoriseringen finns ett behov av kunskapshöjning kring produktens värde.

Ytterligare ett sätt att skapa bättre kontroll och överblick över koncernens möbler och inventarier är att utveckla befintlig **digital plattform** för att exempelvis underlätta vid ett byte av objekt mellan två verksamheter. Plattformen skulle också kunna utvecklas med ett **inventeringsverktyg**. Inventering kan förslagsvis ske årligen på respektive enhet.

Sammanfattningsvis finns en önskan om ökad kontroll och överblick samt en bättre samverka. Utöver det har utredningen identifierat behovet av ytterligare en resurs för fler strategiska inköp och cirkulering inom koncernen.

5.1.4 Digitalisering för inventering och cirkulering

Möbelcirkelns nuvarande IT-system heter Standout. Standout upphandlades i starten av Möbelcirkeln och nuvarande avtal sträcker sig över 12 månader. Systemet tillhandahåller verksamhetens webbplats och tillåter användare att boka utannonserade möbler på webbsidan. Beställaren anger kontaktuppgifter samt huruvida transporthjälp behövs. Efter genomförd bokning försvinner produkten från webbplatsen.

I dialog framkommer att det finns en önskan om att utveckla erbjudandepaletten på den digitala plattformen. Exempelvis saknas idag möjligheten att med hjälp av ett klimatberäkningsverktyg kunna visa på klimatnyttan vid publicering av objektet på plattformen. I den interna dialogen framkommer även en önskan om en utveckling av

digital beställarfunktion, kategorisering och databas över samtliga av koncernens möbler och inventarier.

4.2 Omvärldsanalys

5.2.1 Miljö- och ekonomiska vinster vid ökad cirkulering

Enligt RISE cirkulerade endast cirka 3,4 procent i Sverige år 2022, vilket är lägre än det globala snittet på 8,6 procent. Det innebär att den stora majoriteten av resurserna som används i den svenska ekonomin kommer från jungfruliga källor. Parallellt med ökad medvetenhet och skärpta lagkrav för att göra skillnad finns en förväntan i omvärlden på att ta ansvar för ökad cirkulering ska ske. För att möta detta måste förutsättningarna finnas för ökad cirkulering med tydliga vägledningar. Det ska vara lätt att göra rätt. Detta har befintlig Möbelcirkel lyckats med, men även andra kommuner och städer visar på goda exempel vilka följer i detta omvärldsavsnitt. Samtidigt finns det exempel på städer där viljan att göra mer finns, men där man inte kommit lika långt i cirkuleringen som andra.

Enligt cirkularitet.se produceras det möbler för cirka 23 miljarder kronor om året i Sverige, där ungefär en fjärdedel består av kontorsmöbler. Dessa kontorsmöbler används i några år, för att sedan slängas då de blivit nötta och omoderna i sin design – eller helt enkelt på grund av att verksamheten och dess behov har förändrats. Samtidigt så beräknas kontorsmöbelproduktionen i Sverige bidra till klimatpåverkan med mer än 150 000 ton CO₂-ekvivalenter per år.

Genom att använda cirkulära affärsmodeller – där möbler renoveras, repareras och säljs på nytt går det att halvera resursförbrukningen och minska klimatpåverkan med cirka 30 procent i jämförelse med dagens linjära system där möbler produceras, används och slutligen slängs. Det finns med andra ord både affärs- och klimatnytta vid ökad cirkularitet!

5.2.1 Göteborg stad

Göteborgs stad har sedan 2013 drivit cirkulering av möbler och inventarier via Tage, men idén föddes redan 2010. Tage drivs genom bolaget GSL, Göteborgs stads leasing AB. I

detta serviceorgan finns även transport med mera. Under de första åren låg Tage under en förvaltning, men beroende av juridiska dilemman kring transport och möjligheten att samarbeta med andra externa verksamheter gjordes valet att lägga det i ett bolag i stället.

Idag finns en medarbetare som koordinerar Tage. Totalt är de fyra i teamet. Nyligen har det skapats en möjlighet att välkomna in individer som en arbetsmarknadsåtgärd. Idag sker cirka 150 transporter i veckan. År 2024 planeras det för 60h på ren transporttjänst. Tage har en depå, vilken används vid eventuell flytt eller annat. För övrigt är ambitionen att möbler och inventarier inte ens hamnar i depån utan direkt till ny användare. Ombokningsgraden är hög, närmare bestämt 80 procents ombokningsgrad. 90 procent av allt cirkulerar och flyter i Göteborg, vilket minskar behovet av lagerhållning. Det är kostnadsfritt för verksamheterna. Budgeten ligger hos GSL. Det finns en strategi på att det inte ska kosta för att enklare närma sig **nollvision** att *inget ska slängas*. Allt som kan återvändas ska återvändas är filosofin. Det finns olika styrdokument till stöd inom verksamheten. Bland annat *Ramavtal för återbruk* samt *Stadens riktlinje för avyttring av lös egendom och byggmaterial*. Nyligen har ytterligare ett styrdokument *Hanterar lös egendom och byggmaterial* skapats. Benämningen lös egendom är samlingsnamnet för inventarier och möbler.

Grundtanken är att möbler och inventarier som köps in till Göteborgs stad är stadens egendom och inte respektive avdelnings eller förvaltning. Göteborgsstad samarbetar även med Göteborgs universitet för att skapa ett än större omloppsband av cirkuleringen. För att möjliggöra detta samarbete har en **Juridiska vägledning** skapats. I den finns stöd i vad man får skänka och inte. För att säkerställa ett smidigt tillvägagångssätt har en inköps- och avyttringsrutin skapats. Med hjälp av EDP Sverige har klimatberäkningar gjorts, vilket innebär att de kan presentera siffror på verklig klimatnytta. Den ekonomiska nettovinsten för år 2022 ligger på 14 miljoner. Framgångsfaktorer genom åren har visats sig vara enkelhet, god marknadsföring, kontinuerliga utbildningar, att ha en depå inte lager, god transport, bra planering, nätverk och externa samarbete.

Den digitala plattformen som nyttjas är Palats, vilken nyttjar EPD Norge för klimatberäkningar. Koordinatören inventerar likt övriga teammedlemmar. Föremålen fotograferas, mäts och slutligen annonseras. Sedan en tid tillbaka har avvikelserna minskat pga. av förhandsavvisering före hämtning.

Insikter för det breda samarbetet är att det inte föreligger några juridiskt hinder utan att det snarare är den politiska oviljan att samarbeta över läns- och kommungränserna. Ska vi vara utanför vår verksamhet?

Göteborgs stad har sedan några år tillbaka arbetet med en övergripande strategi kring cirkulär ekonomi. Detta för att ha en helhetsbild kring området och säkerställa att allt hänger ihop och verkar långsiktigt.

5.2.2 Malmö stad

I Malmö är de tre anställda med fokus på cirkulär ekonomi. Arbetet med Malmös interna cirkulering av möbler och inventarier är för tillfället pausat och i skrivande stund pågår framtagandet av en **färdplan för cirkulär ekonomi på övergripande nivå**. Utöver det görs en **materialflödesanalys** i första hand av livsmedel, textil, trä och metall. Dessutom finns ytterligare fler anställda som arbetar inom specifika områden som upphandling, klimatneutralt byggande med mera.

Det interna återbruket benämns Malvin, vilket står för Malmö vinner. Denna verksamhet ligger under serviceförvaltningen. Tidigare låg verksamheten under arbetsförvaltningen, vilka drivit den utan "riktig" budget och långsiktig plan. Flytten av verksamheten möjliggör att möbler och inventarier kan lagerhållas mer. Idag finns behov att utveckla den digitala plattformslösningen då befintlig är egenbyggd av student sedan flera år tillbaka och saknar underhåll. I Malmö sker endast internt återbruk och inget samarbete med externa aktörer.

I Malmö har det tidigare funnits en återbruksgalleria, men gallerian nyligen är nedlagd.

Vid byggavfall nyttjas CCBUILD inom samhällsbyggnad. Än så länge är det under test, men de har även haft ett litet lager. Även inom detta område pågår studie kring hur de ska driva vidare arbetet med byggavfall.

5.2.3 Region Kronoberg

På Region Kronoberg pågår framtagandet av en förstudie kring hur ska de ska öka cirkulering av möbler. Idag finns dessutom ett framtaget Business Case och tillhörande rutiner. I Case framgår det att uppstartskostnaden ligger på cirka 1, 2 miljoner.

Det som fångats in hittills är viljan att öka det mer systematiska arbetssättet av cirkuleringen. Idag drivs den interna cirkuleringen mer på ideella krafter och mestadels av anställda under enheten Logistik och transport. Deras primära uppgift är att hjälpa vården med logistik och transport, men parallellt med det, när tid finnes, stöttar de organisationen med att hämta och lämna möbler. Det finns idag inget större lagerutrymme (50 kvm) och endast ett fåtal möbler och inventarier finns samlade där.

I arbetet med förstudien har flera utmaningar identifierats. Bland annat att större lokal som kan verka som depå saknas. Dessutom saknas uppdraget som möjliggör att fler resurser kan vara engagerade. Finansiering ser de som ytterligare en utmaning att lösa. I förstudien ses just finansieringsmodellen över för att finna en väg att bekosta en verksamhet för cirkulering av möbler och inventarier. Dessutom menar de på att det finns en hel del regelverk att förhålla sig till för att göra det möjligt att hantera cirkuleringen på lagligt sätt. Enligt deras jurister kan möbler och inventarier skänkas om inget värde är kvar. De möbler som inte går att cirkulera skänks till Human bridge och Erikshjälpen.

I en sjukhusmiljö finns behovet att kunna sanera möbler före lagerhållning. Detta skapar därmed ett behov av viss lagerhållning och minskar möjligheten till direkt förflyttning mellan avdelningar.

Region Kronoberg ser dessutom över hanteringen vid inköp samt ställs det krav på att reservdelar ska finnas på plats för att snabbare kunna reovera och ersätta på plats.

Region Kronoberg har sett över möjligheten till reovering av möbler och inventarier inom egen verksamhet. Idag finns exempelvis en snickeriverkstad på Sigfridområdet, men i dagsläget utan resurs. Idag finns inte möjligheten att klä om möbler internt utan det löses med upphandlad tjänst.

I nuläget sker processen för cirkulering genom att ringa till Logistik och transport. Det saknas en gemensam digital plattform.

5.2.3 Linnéuniversitet

Cirkulering inom universitet sker idag, men i en mindre omfattning. De tre som arbetar med cirkulering sitter centralt på universitetsförvaltningen på lokal och serviceenheten som arbetar med lokalplanering. De arbetar med cirkuleringen tillsammans med vaktmästeriet.

Idag saknas ett systematiskt arbetssätt och det saknas en digital plattform. Det finns ett önskemål om att utveckla dem båda. Idag behåller och reparerar de det som är av värde. Lagning och renovering sker inte i någon större omfattning. Det finns ett mindre förråd där möbler förvaras tillfälligt. Vid behov säljs möbler och inventarier via auktionsfirma då de inte får skänkas.

Som stöd i deras arbete finns en skrivning i Linnéuniversitetets upphandlingspolicy som uppmuntrar cirkulering. Det finns idag ingen övergripande strategi, riktlinje eller vägledning för hantering och cirkulering av möbler och inventarier. Det sinns inte heller någon förstudie skapad. Det saknas dessutom underlag och siffror på befintligt arbete.

5.3 Sociala företag i Växjö

Växjö kommun har en nyligen antagen policy ”Växjö kommuns policy för socialt företagande” i vilken det bland annat går att utläsa att där det är möjligt ska samarbete med sociala företag främjas.

Sociala företag är samlingsbegrepp på en idéburen organisation som baserar sin verksamhet på en eller flera samhällsutmaningar, överskottet återinvesteras mestadels i verksamheten och kan bedrivas i form av flera olika associationsformer. I vissa fall är dessa företag så kallade arbetsintegrerade sociala företag, med huvudsakliga syftet att inkludera människor långt ifrån arbetsmarknaden i ett arbete, ofta i form av arbetsträning via Arbetsförmedlingen, praktikplatser eller subventionerade anställningar. Tidigare i år beslutade dock Arbetsförmedlingen att arbetsträningsbeslut i största möjliga mån skall beslutas inom ramen för upphandlade tjänster, vilket påverkar

de sociala företagens möjlighet till sådana beslut. Det kommer påverka de sociala företagens ekonomi negativt. Likheter i syftet för de sociala företagen finns med kommunens egen organisation för intern service, som till stor del bemannar Möbelcirkeln.

I en intern dialog framgår att stort intresse finns och belyser att samarbete med sociala företag har många positiva effekter. Exempelvis skulle ett samarbete bredda verksamhetens kompetenser och kunskap. Detta skulle dessutom vara positivt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv då fler personer i behov av anpassade anställningar eller arbetsprövning kan få en sysselsättning och i längden egen försörjning.

Ett utökat samarbete med sociala företag kan ses som ett kostnadseffektivt sätt att utveckla en verksamhet då kostnaden skulle kunna utgöras av en ersättning för arbetsträning, liknande avtal finns idag. Alternativet kan vara en upphandling av de sociala företagens tjänster. Dessa kan ses som en komplettering av befintlig verksamhet. I Växjö finns bland annat Atrium, Hofs Lifs och Funkibator som erbjuder allt från möbelsnickeri till målning, med mera.

5.4 Möjligheternas hus finns i Emmaboda

Möjligheternas hus är ett **helägt kommunalt bolag**, vilket varit i drift sedan 2006.

Uppdraget för verksamheten är att arbeta med hållbarhet i olika former genom framför allt konkreta projekt där slutprodukterna sålts till olika intressenter. **Möjligheternas hus arbetar med produktutveckling och spillmaterialet** kan vara allt från textil, metall eller trä. I ett av projekten, med fokus på textil, finns ett nära samarbete med ett ingenjörsprogram i Borås där studenterna erbjuds examensarbete i Möjligheternas hus. Inom de olika projekten är ambitionen att koppla ihop näringslivet, forskningen och kommunen i så stor utsträckning som möjligt.

Inom verksamheten finns ett stort fokus på att möjliggöra för arbetsmarknadsanställningar, vilka dagligen vägleds av handledare. Historiskt sett har cirka 30 procent av de arbetstränade gått vidare till en anställning inom andra verksamheter.

Emmaboda kommun ser en utmaning i att år 2025 stå som ansvarig för insamling av textilier i samband med att det nya lagkravet träder i kraft. Produktutveckling på Möjligheternas hus kan vara en av flera lösningar på denna utmaning. Parallellt arbetar de med att ta fram en metod för mottagandet och hämtandet av textilier. De vill successivt bidra till att höja värdet på avfallet textilier. Ett nyligen påbörjat projekt för hantering av textilier, Remake, planeras starta april nästa år till, vilket även projektmedelsökts, kan bidra till att just höja värdet av textilier.

5. Digitalisering för inventering och cirkulering

Digitaliseringen har en stor roll i samhällsförändringar och är ett viktigt verktyg för utveckling och effektivisering inom den offentliga sektorn. Växjö kommun tog år 2019 fram en digitaliseringsstrategi för att kunna möta nya förutsättningar snabbare och arbeta fram nytta för växjöborna (Växjö kommun, 2023).

Det finns idag flera olika digitala lösningar inom ramen för cirkulär ekonomi. Dessa lösningar är integrerade i digitala plattformar som används inom offentlig verksamhet. Plattformarnas främsta syfte är att möjliggöra återanvändning av möbler och hantera processen med hjälp av tydliga funktionella krav vilket innebär funktionernas tillgänglighet i plattformen. Det finns ett omfattande utbud av plattformar på marknaden, och för att hitta den lämpligaste plattform, behövs en noggrann behovsanalys.

Tabellen nedan visar ett urval av digitala plattformar och dess funktioner. Urvalet är baserat på plattformarnas funktioner som framgår av tabellen nedan, samt på integrations- och samarbetsmöjligheter. Utvalda plattformar är Standout, Sajkla, Palats och Loopfront.

Tabell 1 - Jämförelse mellan digitala plattformar

Ja Nej Vet ej

System:	Standout	Sajkla	Palats	Loopfront	Place2place
Klimatberäkningsverktyg	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja
Inventeringsverktyg	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja
QR-kod	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja
RFID-taggar	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Mobil-applikation	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Personuppgiftslagring					
Ekonomiberäkningsverktyg	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Paketpriser (standard) cirkapriser i SEK/år	50 000	85 000	100 000	155 000	50 000

Priserna är hämtade från respektive webbplats och delvis dialog. Vidare dialog bör ske för exakta priser.

Standout är Möbelcirkelns nuvarande IT-system. Standout är ett lokalt It-företag och har bistått Möbelcirkeln med det administrativa arbetet relaterat till webbplatsen och bokningssystemet. Standout är kompatibel med mobila enheter genom en mobil-applikation som kan användas av behöriga inom Möbelcirkeln. Ett ekonomiberäkningsverktyg är integrerat i systemet och ger användarna möjlighet att ta fram data om hur ekonomiskt ett återbruk kan vara. I systemet finns inte QR-koder eller RFID-taggar implementerade för närvarande (Intern dialog, Möbelcirkeln & Standout, 2023). Likt övriga IT-system skulle Standout kunna göra klimatberäkningar genom att hämta emissionsfaktorer från exempelvis IVL:s databas, EPD Norge eller EPD Sverige. Se Bilaga 10, för planerade utvecklingsområden 2024.

Sajkla har varit i operativ drift sedan 2019 och representerar en digital plattform med inriktning på cirkulär ekonomi. Systemet inkluderar stöd för ett klimatberäkningsverktyg och ett inventeringsverktyg där användning av QR-kod är ett alternativ för inventering av möbler och inventarier. Klimatberäkningsverktyget möjliggör för användarna att visualisera CO₂-utsläppen efter återbruk av möbler i jämförelse med CO₂-utsläppen vid nyproduktion av möbler. En mobilapplikation är tillgänglig för användare där inventeringsverktyget kan nyttjas. Genom att skanna QR-koden märkt på respektive möbel/inventarier med mobilens kamera kan användare genomföra inventeringen. För närvarande har Sajkla inte integrerat ett

ekonomiberäkningsverktyg, men det kan eventuellt bli tillgängligt som ett alternativ i framtiden. Det bör noteras att RFID-taggar inte betraktas som en digital lösning som anses vara lika värdeskapande som QR-koder enligt Sajklas bedömning (Sajkla, 2013).

Palats är en digital plattform och inriktad mot cirkulär ekonomi. Plattformen har utvecklats med integrering av olika verktyg för att underlätta cirkulering av möbler och inventarier. Genom den mobila applikationen kan användare använda sina mobila enheter för att genomföra inventering genom att skanna QR-koder, vilket kopplar fysiska produkter till deras digitala motsvarighet. En digitaliserad hantering av produkter ligger i fokus och ekonomiska samt miljömässiga besparingar kan registreras och redovisas (Palats, 2023).

Loopfront introducerades år 2019 och har utvecklats för att stödja cirkulär ekonomi inom byggsektorn samt återanvändning av möbler och inventarier. Loopfronts plattform möjliggör för användare att generera rapporter som redogör för ekonomiska besparingar som uppstår genom återbruk. Dessa rapporter kan även innehålla information om miljömässiga besparingar, inklusive minskade koldioxidutsläpp och avfall. Inventeringsverktyget inom Loopfront tillåter användare att kartlägga möbler och inventarier som är lämpliga för återbruk. Användare kan med hjälp av mobilapplikationen använda Loopfronts funktioner (Loopfront, 2023).

Place2place startade sin verksamhet år 2018. Företagets digitala marknadsplats fokuserar främst på ökad cirkulation av inredning. Place2place plattform möjliggör för användaren att få en bild över både miljömässiga och ekonomiska vinster genom att cirkulera. Till skillnad från sina konkurrenters plattformar har företaget en tilläggstjänst, vilken innebär att användaren kan köpa begagnade möbler med sina avtalsleverantörer. Denna tjänst ämnar bidra till att minska nyinköpen hos användaren. I plattformen går det dessutom att ha ett upplägg med uppdelning på förvaltningsnivå (Place2place, 2024).

6. Slutsats

Möbelcirkeln är idag en välfungerande och uppskattad verksamhet utifrån de förutsättningar som fastställdes när verksamheten startades upp 2018. Det innebar förutsättningar som bland annat att Växjö kommun är ägare av alla möbler och inventarier oavsett förvaltningstillhörighet.

Vid ökad cirkulering behöver det inte enbart ske förändring på Möbelcirkeln, Intern service, utan ske tvärs hela organisationen. Ansvaret för ökad cirkulering är gemensamt. I rapporten framgår att det finns en stor andel möbler i de olika verksamheterna, men även stående på lager. Utöver att arbeta med befintlig möbelflotta kan stor skillnad göras genom att göra fler strategiska inköp. Idag handlas det av många utan ett bredare koncernperspektiv. För att underlätta denna förflyttning kan en juridisk vägledning vara till stor hjälp samt att det strategiska inköpsarbetet stärks upp. Idag finns en resurs på utbildningsförvaltningen som arbetar strategiskt och systematiskt med inköpen av möbler och inventarier. Ytterligare en resurs för att stötta övriga förvaltningar och bolag skulle göra stor skillnad för den ekonomiska och miljömässiga hållbarheten. Identifierat i utredningen är dessutom att förråden Saga och Bäckaslöv har en begränsad framtid. För att underlätta för organisationen vid en förändring framöver behöver en handlingsplan tas fram för förråden. Utöver det behöver svar ges på vad och hur mycket som ska finnas i beredskap och vad detta ska lagras.

Vilka möjligheter finns det att skapa samverka med andra offentliga och privata organisationer för att utöka de cirkulära möbelflödena?

I dialoger med intressenter i närområdet finns det stort intresse för ökad samverka. I dagsläget begränsar lagar och regler kommuner att bli mer cirkulära via andra externa aktörer.

Växjö kommun har kommit längre i sin interna cirkulering än andra aktörer på nära håll. Bedömningen är att både Möbelcirkeln och andra aktörer behöver nå en högre kontroll och mognadsgrad före ett eventuellt samarbete bli aktuellt.

På sikt skulle även Möbelcirkeln kunna möjliggöra för föreningar inom Växjö kommun att cirkulera möbler mellan varandra. Detta kunde vara en utlöpare inom befintligt projekt Trygg och säker förening.

Hur kan digitalisering underlätta inventering av kommunens möbel och inredningsinventarier samt cirkulering av möbler?

Digitalisering via den digitala plattformen är grunden för god kontroll, inventering och cirkulering. I dagsläget finns ett samarbete med Standout, vilka visar på en vilja att utveckla plattformen med fler funktionaliteter. Möbelcirkel har i dialog med Standout flera utvecklingsområden under 2024, se Bilaga 10.

Framgent behöver kontinuerlig utveckling av plattformen göras som ligger flera steg efter andra alternativa plattformar på marknaden. En bra digital plattform är grundläggande för ett framtida externt samarbete alternativt att ha samma plattform för möbler och inventarier så väl som för Återbruksforum för byggmaterial som för fritidsmaterial.

Var i organisationen ligger ansvaret för utveckling av verksamheten för att säkerställa kontinuerlig utvärdering och utveckling?

Det föreligger inga för- eller nackdelar ur ett juridiskt perspektiv kring var i organisationen självaste Möbelcirkeln ligger. Ansvaret för utvecklingen ligger inte enbart på Möbelcirkeln då denna är en koncernövergripande verksamhet. Fler behöver ta ansvar och bidra i större omfattningen till ökad cirkulering.

För en ökad cirkulering och vidareutveckling av Möbelcirkeln behövs en **resursförstärkning med fokus på den administrativa delen** och lager i Möbelcirkelns personalstyrka. Denna resurs kan bidra med ökad kontroll genom bredare inventering av de möbler och inventarier som finns inom verksamheten, men dessutom skapa kontroll över kommunkoncernens resterande möbelflotta. Befintlig personalstyrka hanterar dagens takt på cirkulering, men en ökad takt och omfattning kräver utökade resurser för att fortsatt växa stabilt.

I dagsläget finns inte möjligheten att efterleva policyn för upphandling och inköp på grund av **avsaknad av tillräckliga resurser som samordnar inköp** av möbler och inventarier. Genom "rätt" tänk i ett tidigt skede finns större möjlighet att minimera avfall i linje med avfallstrappan.

En juridisk vägledning skulle underlätta en ökad cirkulering. I dagsläget råder det en stor osäkerhet kring vad som får göras och vad som inte får göras.

7.1 Framtida insatser för ökad cirkulering

Sammanfattningsvis rekommenderas följande insatser för ökad cirkulering av möbler och inventarier.

- Ta fram en **juridisk vägledning** och låta den framgent sätta ramarna och underlätta att göra det lätt att göra rätt vid hantering av möbler och inventarier.
- **Resursförstärkning på möbelcirkel**, Intern service, med fokus på det administrativa arbetet för ökad kontroll, inventering och ansvar för den digitala utvecklingsresan. Resursförstärkningen bidrar till kostnadsbesparingar genom att göra Möbelcirkeln än mer attraktivt internt och på sikt även externt. Denna resurs skulle tillsammans med en strategisk inköpare göra en övergripande genomgång och eventuell rensning av befintliga större lager. Samt även bistå vid en eventuell förändring av lagerutrymme med stöd av den juridiska vägledningen.
- **Resursförstärkning för att kunna genomföra fler strategiska och systematiska inköp** och cirkulering av möbler och inventarier. Detta för att sprida det idag påbörjade arbetssättet till fler bolag och förvaltningar. Denna resurs bidrar till ökad kontroll, kostnadsbesparingar och möjliggör ett än tätare samarbete med Intern service och nyttjande av Möbelcirkeln. Resursförstärkningen samordnar inköpen med målet att skapa fler hållbara, enhetliga och klimatsmarta möbelinköp. Idag finns endast en samordnare, på utbildningsförvaltningen, för strategiska inköp och cirkulering av möbler och inventarier.
- **Vidareutveckla de digitala arbetssätten**. Detta via befintlig plattform alternativt annan på sikt.

- **Begränsa antalet medarbetare att göra inköp** och beställning av möbler och inventarier samt kommunicerar kring arbetssättet vid inköp. Detta för att minska mängden kortsiktiga och spontana köp, vilket i sin tur ökar kontrollen och håller nere kostnaderna.
- **Skapa en handlingsplan kring befintliga och framtida lager och en tydlighet kring vad och hur mycket möbler som ska finnas i lager och i beredskap.** Den senare bör synkas med uppdraget ”Utred beredskapsförråd”.
- Ett identifierat utvecklingsområde inom upphandling är att **komplettera befintlig Policy för upphandling och inköp med riktlinjer** som vägleder inköpande medarbetare att enklare göra rätt för ökad cirkulering stöttat av ett tänk i linje med avfallstrappan.
- Tydligare kommunicera att möbler och inventarier tillhör koncernen och inte exempelvis enskild förvaltning eller enhet.
- **I samarbete med lokalstrateg föra vidare dialog kring en eventuell framtida gemensam lokal** för både Möbelcirkel, Fritidsbank och Återbruksdepå. Det skulle kunna underlätta för samtliga att exempelvis ha en gemensam digital plattform, delade resurser och så vidare.

7. Källor

[Sajkla – Återbruk av möbler till offentlig miljö](#) [2023-11-15]

[Effektiv återbrukshantering för fastighetsägare | Palats Återbrukshubb](#) [2023-11-15]

[Loopfront – cirkulär ekonomi satt i system](#) [2023-11-15]

Intern dialog, Standout & Möbelcirkeln, Peter Lundgren, Jan Johansson, Lars Karlsson
2023-10-02 och 2023-10-24

Dialog med Göteborgs stad, Benjamin Svanlind. 2023-10-20

Dialog med Emma Börjesson, Malmö Stad. 2023-10-30

Dialog med Helen Penttilä, Pernilla Bodin och Michael Samuelsson, Region Kronoberg.
2023-11-06

Dialog med Linnéuniversitet, Helena Meldré, Madelaine Hedin, Maria Ekstrand 2023-

Intern dialog med Arbete och välfärd, Johan Sträng, Utvecklingsavdelningen Therese
Jaramillo 2023-11-07

Intern dialog med Upphandlingsavdelningen, Matilda Fridlund, Utbildningsförvaltningen,
Lina Lindén, 2023-11-16

Dialog med Emmaboda kommun, Ana Klasson, Tommy Persson, 2023-11-22

[Återbruk av kontorsmöbler – Hur kan man räkna på miljöeffekten? \(cirkularitet.se\)](#)
[2023-11-15]

[Lag \(2009:47\) om vissa kommunala befogenheter | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

Dialog med Helen Penttilä, Region Kronoberg [2024-02-26]

Dialog med Daniel Stridh, Place2Place [2024-04-08]

8. Bilaga – Dnr KS 2023-00415

Ärende
Dnr KS 2023-00415
2023-09-01

Kommunstyrelsen

Ordförandes förslag till beslut - Uppdrag om att utveckla Möbelcirkeln och söka samverka med andra organisationer

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger kommunchefen i uppdrag att utreda hur Växjö kommuns Möbelcirkel kan utveckla sin verksamhet för att öka mängden återbrukade möbler och inventarier.

I uppdraget ingår att:

- Undersöka vilka möjligheter som finns att skapa samverka med andra offentliga och privata organisationer för att utöka de cirkulära möbelflödena?
- Värdera hur digitalisering kan underlätta inventering av kommunens möbel- och inredningsinventarier och cirkulering av möbler?
- Utreda vart i organisationen ansvar för utveckling av verksamheten ligger för att säkerställa kontinuerlig utvärdering och utveckling?

Uppdraget ska delredovisas till KSHU senast i december 2023.

Bakgrund

Kommunstyrelsens hållbarhetsutskotts ordförande har i samråd med övriga i presidiet initierat frågan.

Möbelcirkeln i Växjö kommun har nu varit i drift under ett antal år.

Arbete och välfärd ~~driftar~~ verksamheten på uppdrag av kommunstyrelsen.

Verksamheten har sett liknande ut sedan start och därför är det tid att se över hur uppdraget fungerar och undersöka på vilka sätt en utveckling av verksamheten som skulle vara möjlig.

Digitalisering för inventering och cirkulering av möbler har utvecklats med flera nya plattformar på marknaden som kan skapa värde och förenkla inventering och flöden av möbler internt men också för att möjliggöra andrahandsförsäljning externt.

Region Kronoberg och Linneuniversitetet planerar för att öka sina möjligheter att återbruka möbler och andra inventarier. Flera andra större arbetsplatser i kommunen och länet har målsättningar om ökat återbruk av möbler.

En samverka mellan flera organisationer inom samma geografi

möjliggör ett ökat utbud för att tillgodogöra fler behov av möbler utan att behöva göra nyinköp. Ett större flöde skulle också möjliggöra att skapa tilläggstjänster som uppgradering eller re-design av möbler för att passa fler behov från det lokala näringslivet.

Utredningen ska ge underlag för eventuella beslut om förändringar i verksamheten.

9. Bilaga – befintlig plattform Standout

Idag tecknas avtal på ett år med möjligheten till förlängning. I gemensam dialog har följande utvecklingsområden identifierats som planeras genomföras 2024:

- **Sökning** - I administrationsdelen ska det gå att söka på artikelnummer som anges i både rubrik och annonstext. Det ska också gå att söka på artikelnummer som anges i både rubrik och annonstext.
- **Antal bokningar** - När en användare bokar en möbel ska antalet inte vara förifyllt om det inte bara finns en enda av en möbel. Om det finns flera ska rutan vara tom, och användaren tvingas fylla i denna för att fortsätta.
- **Enhetsnamn i listor** - I listan på hämtningar och alla bokningar ska information om vem som har lagt upp annonsen ersättas med enhetsnamnet
- **Transportinformation** - När en användare fyllt i transportinformationen ska detta markeras i listan, exempelvis med ikon. Informationen ska även visas i sin helhet när man klickar in på bokningen.
- **Önskat leveransdatum** - Vid i fyllt önskat leveransdatum ska det noteras tydligt att detta enbart är ett önskemål och inte ett löfte.
- **Bilder klipps för kraftigt** - Vissa bilder som visas i större fönster blir klippta för kraftigt, trots att de visas i sin helhet i miniatyren under.
- **Återaktivering av annons** - Om kunden ändrar sin bokning, exempelvis med antalet 1 i stället för 4, eller tar bort den helt, så ska de detta innebära att annonsen återaktiveras om det numera finns tillgängliga delar i annonsen.
- **Levererad** - Efter att man klickat "markera som levererad" så ska man stå kvar i den aktuella fliken i stället för att komma till "levererade".
- **Application Error** - för att minska risken för dubletter
- **Ny kategori: sista chansen**
- **Miniatyrbilder** - När man är i adminläge och plockar upp listan över transporter ska miniatyrbild på varan visas där.
- **Transporthjälp** - Alla varor som bokas ska gå till transport. Nedanstående text ska ersätta nuvarande information